

FRONTOVÉ LETECTVO VE VZDUŠNÉ OPERACI

Vzdušná operace je souhrnem sladěné činnosti svazů, svazků a útvarů dálkového a frontového letectva, vedená co do cíle, místa a času podle jednoho zámyslu a plánu Hlavního velení. Je součástí strategické operace na válčišti v podmínkách zahájení a vedení války bez jaderných zbraní. Jejím cílem je zničit nebo oslabit nepřátelské letecké uskupení, raketové jaderné prostředky operačního a operačně taktického dosahu, vybojovat nadvládu ve vzduchu a získat převahu v jaderných prostředcích.

Začíná současně se zahájením útočné činnosti pozemních vojsk na signál Hlavního velení. Vzdušná operace může trvat 2—3 i více dní. Základem vzdušné operace jsou hromadné údery dálkového a frontového letectva a to v počtu 3—5 i více. Nejmhutnější bývá 1. hromadný úder, jehož cílem je způsobit letectvu a raketovým jaderným prostředkům nepříteli rozhodující ztráty a snížit jeho sílu a možnost vedení účinných odvetných úderů.

V prvním dnu jde o 2—3 hromadné údery a v dalších dnech vzdušné operace o 1—2 hromadné údery denně. Varianty jednotlivých úderů mohou být různé, podle konkrétní situace. Účast frontového letectva ve vzdušné operaci stanoví Směrnice Hlavního velitele. Kromě toho, že v prvních dnech války bude probíhat vzdušná operace musí frontové letectvo plnit i úkoly ve prospěch pozemních vojsk. Z tohoto hlediska budou požadavky na letectvo velmi náročné.

Ukažme si proto na dvou možných variantách účast frontového letectva ve vzdušné operaci a možnosti současné podpory pozemních vojsk frontovým letectvem.

1. varianta — 3 hromadné údery v první den vzdušné operace

a) 1. a 3. hromadný úder vede dálkové letectvo v součinnosti s frontovým letectvem. Při těchto úderech spočívá hlavní úloha frontového letectva v zabezpečení průletu dálkového letectva prostorem bojové činnosti frontového letectva.

Frontové letectvo zabezpečuje průlet dálkového letectva, především prolamováním nepřátelského systému PVO v pásnu průletu ničením letišť stíhacího

letectva a ničením jeho systému velení a navedení bezprostředně před průletem dálkového letectva.

Při průletu dálkového letectva zabezpečuje stíhací frontové letectvo v součinnosti s PVO frontu a vojsky PVOS jeho obranu před úderem nepřátelského stíhacího letectva blokováním letišť stíhacího letectva, hlídkovým doprovodem a střehem ve vzduchu v určených prostorech.

Kromě toho ničí nepřátelské letectvo na letištích, raketové jaderné prostředky a místa velení a navedení.

b) 2. hromadný úder povede frontové letectvo samostatně. Bude ničit především letiště, systém velení a navedení, prostředky PVO a jaderné prostředky s důrazem na nově zjištěné a oživé cíle v prostoru bojové činnosti frontového letectva.

Při účasti frontového letectva jedním armádním vzletem v 1. hromadném úderu a 0,6 armádního vzletu v 2. a 3. hromadném úderu, zbývá na podporu pozemních vojsk 0,8 armádního vzletu při předpokládaném úsilí 3 armádních vzletů na 1. den bojové činnosti. Je pochopitelné, že úkoly pozemních vojsk budou v této variantě značně omezené.

Časový průběh vzdušné operace s přechodem na podporu pozemních vojsk v D 1 (varianta 1) — viz **obr. 1**.

2. varianta — 2 hromadné úder v prvním dnu vzdušné operace

Předpokládejme, že oba hromadné úder povede dálkové letectvo za účasti frontového letectva se stejným obsahem činnosti.

Za předpokladu, že pro 1. hromadný úder vyčleníme ve vzdušné operaci úsilí jednoho armádního vzletu a pro 2. hromadný úder 0,6—0,8 armádního vzletu, můžeme vyčlenit bojové úsilí 1,4—1,2 armádního vzletu na leteckou podporu pozemních vojsk frontu za předpokladu, že v první den bude bojové úsilí frontového letectva 3 armádní vzlety.

I při této variantě, kdy úsilí frontového letectva pro podporu pozemních vojsk bude vyšší, nemůžeme počítat s plnohodnotnou podporou. Proto musíme pečlivě zvážit vzlet frontového letectva a stanovit mu rozhodující úkoly.

Další problém, který komplikuje leteckou podporu pozemních vojsk frontu frontovým letectvem, je doba zahájení hromadných úderů. Hromadné úder zahajujeme na signál Hlavního velení. Proto velitel frontového letectva nemůže znát doby, kdy dojde ke snížení podpory pozemních vojsk v důsledku účasti frontového letectva ve vzdušné operaci.

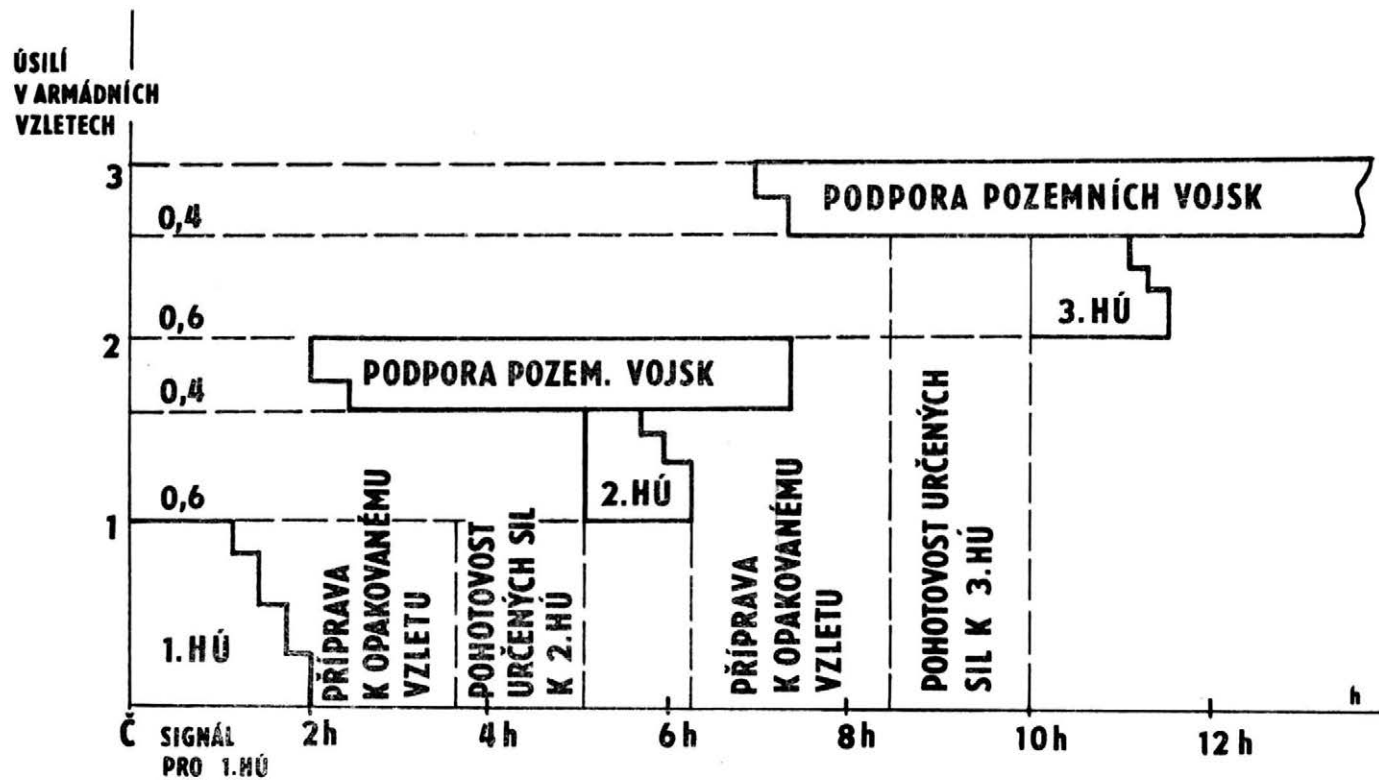
Další zvláštností, která časově nepříznivě ovlivňuje leteckou podporu pozemních vojsk, je příprava k účasti v hromadném úderu.

Podle zkušenosti ze cvičení můžeme předpokládat, že letouny, které podporují pozemní vojska a jsou vyčleněny k účasti v dalším hromadném úderu, musí ukončit činnost do 90—120 minut před zahájením hromadného úderu.

Též musíme počítat s tím, že letouny po skončení bojové činnosti v hromadném úderu mohou zahájit podporu pozemních vojsk většími silami až po přípravě letounů k opakovanému vzletu, tj. v průměru za 60—120 minut po přistání z hromadných úderů.

V několika problémech jsem ukázal, jak ovlivňuje účast frontového letectva ve vzdušné operaci kvalitativní možnosti letecké podpory pozemních vojsk.

Zásadní řešení spočívá v tom, aby zejména činnost frontového letectva i dálkového letectva usnadňovala co nejvíce činnost pozemních vojsk, na jejichž bezprostřední podporu můžeme vyčlenit poměrně malé úsilí frontového letectva.

Obr. 1

Při obecně známém nedostatku letectva máme na zřeteli, že úspěšný průběh frontové operace podmiňují výsledky vzdušné operace. Z tohoto hlediska vycházíme při stanovení účasti letectva ve frontové operaci a podle toho mu plánujeme úkoly.

Časový průběh vzdušné operace s přechodem na podporu pozemních vojsk v D 1 [varianta 2] — viz **obr. 2**.

Letecká podpora pozemních vojsk v průběhu vzdušné operace

Při stanovení úkolů podpory frontovému letectvu za současného plnění úkolů ve vzdušné operaci vycházíme zejména z těchto předpokladů:

- bez aktivní účasti letectva nemůžeme úspěšně splnit cíle jakýchkoliv operací pozemních vojsk a zvláště útočné operace frontu v současných podmínkách. Potvrdily to oba poslední konflikty na Středním východě;

- frontové letectvo je mohutným úderným prostředkem velitele frontu a v podmínkách vedení války bez jaderných prostředků bude jediným prostředkem k ničení cílů v celé hloubce operační sestavy nepřítele;

- frontové letectvo má možnost efektivně ničit malorozměrné a pohyblivé cíle;

- frontové letectvo je důležitým prostředkem vedení průzkumu a zjišťování souřadnic cílů pro jaderný úder;

- frontové letectvo bude plnit současně úkoly ve vzdušné operaci i letecké podpory pozemních vojsk.

Z toho vyplývá požadavek, abychom efektivně využili bojového úsilí frontového letectva při podpoře vojsk a stavěli mu rozhodující cíle v kritických údobích operace a boje.

Úkoly, které plní letectvo v rámci vzdušné operace, působí nepřímo ve prospěch pozemních vojsk frontu. Efekt některých úkolů se neprojevuje ihned, ale až v průběhu operace. Např. zničení jaderných prostředků a letounů-nosičů na letištích v případě přechodu na jaderné zbraně se projeví sníženou silou 1. jaderného úderu nepřítele na vojska a objekty frontu. Ničení nepřátelského letectva se projeví bezprostředně i v podmínkách bojové činnosti bez jaderných zbraní oslabením jeho úderné síly na vojska frontu apod.

Z cílů, úkolů a časových možností vyplývají některé zvláštnosti při podpoře pozemních vojsk frontovým letectvem v období plnění úkolů ve vzdušné operaci:

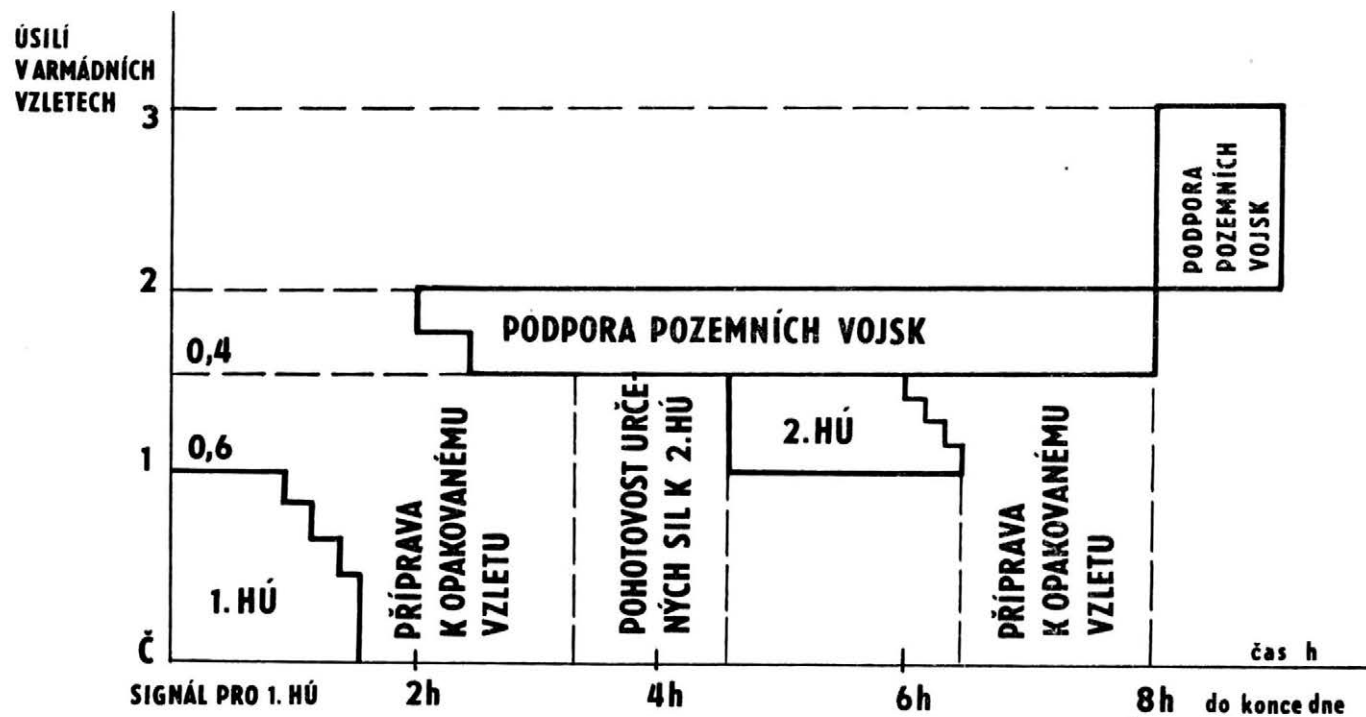
- při zahájení útočné operace se současným plněním úkolů frontovým letectvem ve vzdušné operaci (v 1. hromadném úderu) budou pozemní vojska prakticky bez přímé letecké podpory;

- mohutnost podpory mezi jednotlivými hromadnými údery bude postupně narůstat a v určitou dobu dosáhne maxima. Pak bude postupně klesat v době před dalším hromadným úderem (to ovšem za předpokladu, že mezi údery bude větší časová mezera než 3 h);

- vyčleněné úsilí letecké podpory bude časově z větší části omezeno na údobí mezi hromadnými údery;

- se zahájením podpory pozemních vojsk můžeme počítat až po přistání letounů z hromadných úderů a po jejich přípravě k opakovanému vzletu;

- v 2. hromadném úderu a dalších nebude zpravidla zasazeno veškeré úderné letectvo a část jeho úsilí můžeme použít k podpoře pozemních vojsk.

Obr. 2

Úkoly letectva při podpoře pozemních vojsk

Cílem bojové činnosti letectva je zabezpečit rychlé rozvíjení úspěchu vojsk frontu. Hlavní úsilí frontového letectva soustředíme na směr hlavního úderu frontu a bude plnit zpravidla tyto úkoly:

1. Ničit jaderné prostředky v palebných postaveních a na přesunech.
2. Ničit pozemní vojska s důrazem na tankové a obrněné svazky v prostorech soustředění a na přesunech.
3. Podporovat boj taktických výsadek.
4. Ničit protiúderné uskupení nepřítele.
5. Bránit vojska před úderem ze vzduchu a vzdušným průzkumem.
6. Ničit vzdušné výsadky nepřítele.
7. Vést vzdušný průzkum a upřesňovat cíle pro jaderný úder.
8. Přepřevážet a zásobovat vojska.
9. Zabezpečovat přesuny, zasazení a podporu 2. sledů.

Některé z těchto úkolů budeme plnit v průběhu vzdušné operace. Úkol 1. je jedním z nejzávažnějších pro bojovou činnost pozemních vojsk. Frontové letectvo jej intenzivně plní i v průběhu hromadných úderů v rámci vzdušné operace. Na úkol 2., 3. a 4. soustředíme úsilí frontového letectva mezi hromadnými úderem a to silami, které nejsou vyčleněny do hromadných úderů. Úkol 5. nepřímou plníme při zabezpečování průletu dálkového letectva přímým doprovodem, přímo pak úderem na letiště, blokováním letišť a sřechem ze vzduchu v určených prostorech. Úkol 6. můžeme plnit pouze v obdobích mezi hromadnými úderem. Úkol 7. plní průzkumné letectvo, které určuje cíle v hromadných úderech. Úkol 8. a první část úkolu 9. můžeme plnit neomezeně.

Při plnění úkolů v rámci vzdušné operace a při podpoře vojsk budou zpravidla některé úderné úkoly (ničení pozemních cílů) plnit i stíhací letectvo. Orientační rozdělení bojového úsilí úderného letectva letecké armády ve vzdušné operaci na 1. hromadný úder — viz **tabulku 1**.

Tabulka 1

Úkol	Druh letectva (úsilí v %)			
	SL	SBoL	BoL	PzL
Úderem na letiště	10	40	60	
Ničení raketových jaderných prostředků		40	20	
Ničení PVO, prostředků velení a navedení	40	20		
Obrana průletu dálkového letectva	50			
Ničení VS a skladů jaderné munice v objektech se zvýšenou odolností			20	
Vzdušný průzkum				85
Rušení a klamná činnost				15

Při plnění úkolů podpory vycházíme z možnosti frontového letectva, časové kalkulace a stanoveného úsilí. Možné řešení vzájemného vztahu úkolů vzdušné operace a letecké podpory nacházíme převážně v časových možnostech.

Vyjdeme-li např. z uvedených 2. varianty vzdušné operace, tzn. 1. den pouze účast frontového letectva ve dvou hromadných úderech (v 1. hromadném úderu úsilím jednoho armádního vzletu a ve 2. úderu 0,6 armádního vzletu), může frontové letectvo při stanoveném denním úsilí 3 armádních vzletů vyčlenit k letecké podpoře 1,4 armádního vzletu. To se týká kvantitativních podmínek, které vyplývají z určeného úkolu a úsilí.

Daleko složitější je situace pokud jde o časové možnosti zabezpečení útočné operace frontu. Probíhá-li 1. hromadný úder v ranních hodinách v trvání 2 hodin úsilím 1 armádního vzletu, pak další hromadný úder je možný až po obnovení pohotovosti k opakovanému vzletu za 1,5—2 hodiny po prvním hromadném úderu. Tento čas je nutné zpravidla prodloužit o jednu hodinu, kterou potřebujeme k podrobnému vyhodnocování průzkumových podkladů o cílech.

Druhý hromadný úder je tedy možný za 4,5—5 hodin od zahájení prvního.

Ukažme si dále, jaké síly můžeme vyčlenit k zabezpečení útočné operace frontu. Dojdeme k závěru, že jen ty, které se nezúčastní druhého hromadného úderu. Tzn., že vyčleníme-li pro 2. hromadný úder 0,6 armádního vzletu frontového letectva, můžeme na leteckou podporu použít 0,4 armádního vzletu.

Ke zvýšení úsilí pro podporu pozemních vojsk dojde po skončení druhého hromadného úderu a splnění opatření k přípravě opakovaného vzletu. Do konce dne pak můžeme použít pro leteckou podporu úsilí jednoho armádního vzletu.

Základní kalkulační normy:

- Č — zahájení 1. hromadného úderu
- Č+2 hodiny — ukončení 1. hromadného úderu
- Č+3—4 hodiny — obnovení připravenosti k opakovanému vzletu
- do Č+4.30 h — vyhodnocení cílů pro druhý hromadný úder
- Č+5 hodin — zahájení druhého hromadného úderu.

Z časové kalkulace vyplývá závěr, že od Č do Č + 4 h nemůže frontové letectvo podporovat pozemní vojska. Teprve od Č + 3—4 h může frontové letectvo podporovat pozemní vojska úsilím 0,4 armádního vzletu.

Je to zjednodušený rozpočet, protože počítá s časovým stanovením jednotlivých úderů. O době jednotlivých úderů rozhoduje Hlavní velení a údery jsou zahajovány na signál. Proto se může stát, že frontové letectvo bude v pohotovosti k zahájení hromadného úderu a nebude moci plně podporovat pozemní vojska a čerpat k tomu vyčleněné plánované úsilí. Proto je problém podpory pozemních vojsk a účast frontového letectva ve vzdušné operaci značně složitý.

Závěr

Při zahájení války bez použití jaderných zbraní nabývá příprava a vedení vzdušné operace zvláštní význam. Vzdušná operace nahrazuje 1. jaderný úder v podmínkách vedení války bez použití jaderných zbraní. I když nemůžeme dosáhnout stejných výsledků (vzhledem k použití klasických prostředků ničení), může zásadním způsobem ovlivnit dosažení stanovených cílů.

Složitou otázkou je současná bojová činnost letectva ve prospěch pozemních vojsk. Řešení tohoto problému vyžaduje úzkou součinnost mezi velitelem a štábem frontu a velitelem a štábem letecké armády.